

JUDr. PAVEL BLAŽEK, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 27.02.2013
Čj. **1005/2012-OD-SPZ/2**

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obviněný JUDr. J. H. - stížnost pro porušení zákona

Příloha: kopie trestního spisu Policie ČR Krajského ředitelství policie Libereckého kraje, Územního odboru Česká Lípa, oddělení obecné kriminality, č.j. KRPL - 7893/TČ-2011-180171-38,
kopie pokynů státního zástupce OSZ v Mělníku ze dnů 19.4.2012 a 10.5.2012

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného JUDr. J. H.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku ze dne 19. 6. 2012 sp. zn. ZT 143/2012, jímž byla podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu zamítnuta stížnost obviněného podaná proti usnesení policejního orgánu Policie ČR Krajského ředitelství policie Libereckého kraje, Územního odboru Česká Lípa, oddělení obecné kriminality, č.j. KRPL-7893-68/TČ-2011-180171-38 ze dne 16. 5. 2012, jímž bylo podle § 160 odst. 1 trestního řádu zahájeno trestní stíhání pro skutek kvalifikovaný jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku.

Usnesením policejního orgánu Policie ČR Krajského ředitelství policie Libereckého kraje, Územního odboru Česká Lípa, oddělení obecné kriminality, č.j. KRPL-7893-68/TČ-2011-180171-38 ze dne 16. 5. 2012 bylo podle § 160 odst. 1 trestního řádu zahájeno trestní stíhání proti obviněnému JUDr. J. H. pro skutek kvalifikovaný jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 247 odst. 1 trestního zákoníku (správně dle § 274 odst. 1 tr. zákoníku), kterého se měl dopustit tím, že dne 25. 5. 2011 ve večerních hodinách v čase od 21.30 hod. do 21.35 hod. v Č. L., v ulicích Pod Holým vrchem a Boženy Němcové, po předchozím požití většího množství alkoholu, navzdory výzvě policistů Policie ČR, ať v takovém stavu nejezdí, řídil pomalou jízdou středem vozovky motorové vozidlo tov. zn.

Toyota Auris, RZ:.. ve stavu nezpůsobilém k bezpečnému řízení motorového vozidla, o čemž dále svědčilo to, že po jeho zastavení zasahujícími policisty byly jeho pohyby nekoordinované, alkohol byl cítit z jeho dechu i oblečení, klepal se, nedokázal souvisle komunikovat, špatně artikuloval, měl mokré kalhoty v oblasti rozkroku, škytal, krkal, musel být přidržen zasahujícími policisty, aby neupadl na zem.

Policejní orgán v návaznosti na písařská pochybení učiněná v uvedeném usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 16. 5. 2012 vydal dne 12. 6. 2012 podle § 131 odst. 1 trestního řádu s poukazem na ustanovení § 138 trestního řádu opravné usnesení, jímž jednak napravil pochybení v číselném označení paragrafu přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky a jednak opravil nesprávně uvedené datum a místo narození obviněného.

Vydání usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání předcházely pokyny dozorového státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku ze dnů 19. 4. 2012 a 10. 5. 2012, z nichž vyplývá, že policejnímu orgánu bylo uloženo vypracovat usnesení o zahájení trestního stíhání pro skutek kvalifikovaný jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 odst. 1 trestního zákoníku. Dozorový státní zástupce v pokynu ze dne 10. 5. 2012 přímo vyhotovil popis skutku, který v této podobě očekával v usnesení o zahájení trestního stíhání. Policejním orgánem bylo následně vyhotoveno usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 16. 5. 2012 tak, jak je uvedeno shora.

Proti usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání byla obviněným v zákonné lhůtě podána stížnost, o které rozhodl dozorový státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku výše uvedeným usnesením ze dne 19. 6. 2012 sp. zn. ZT 143/2012, a to tak, že stížnost podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodnou zamítl.

Usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku a v řízení, které jeho vydání předcházelo, byl v neprospěch obviněného porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 1, § 146 odst. 2 písm. a), § 147 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu.

Podle § 2 odst. 1 trestního řádu nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví trestní řád.

Podle § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu, jestliže lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo vyhověno orgánem, proti jehož usnesení stížnost směřuje, předloží věc policejní orgán státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal souhlas nebo pokyn, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci.

Podle § 147 odst. 1 trestního řádu při rozhodování o stížnosti přezkoumá nadřízený orgán správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a řízení předcházející napadenému usnesení.

Podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu nadřízený orgán zamítne stížnost, není-li důvodná.

Citovanými ustanoveními trestního řádu se státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku neřídil a v rámci dozoru nad zákonností přípravného řízení trestního svými pokyny zaujal právní názor, který zásadně ovlivnil postup policejního orgánu při vydání usnesení o zahájení trestního stíhání v předmětné trestní věci, přičemž přes tuto

skutečnost dozorový státní zástupce následně také sám rozhodl i o stížnosti podané proti výše uvedenému usnesení o zahájení trestního stíhání. Vydaní usnesení o zahájení trestního stíhání bylo ovlivněno předem vysloveným závazným právním názorem dozorového státního zástupce.

Tím, že státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku nerespektoval uvedená ustanovení trestního řádu, došlo v rámci řízení o stížnosti obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání, kdy dozorový státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku svým pokynem a v něm obsaženým právním názorem zavázal policejní orgán k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, a sám rozhodl o stížnosti obviněného proti uvedenému vydanému usnesení policejního orgánu, aniž by respektoval postup předvídaný ustanovením § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu, podle kterého byl za dané procesní situace příslušný k rozhodnutí o stížnosti nikoli státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku, který vydal souhlas či pokyn k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, ale státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze jako státní zástupce nadřízený státnímu zástupci, který vydal souhlas či pokyn k zahájení trestního stíhání, k porušení výše uvedených ustanovení trestního řádu a tím k porušení zákona v neprospěch obviněného.

Závěr o tom, že postupem státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku, jakožto dozorového státního zástupce, a jeho rozhodnutím o stížnosti obviněného proti usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání byl porušen zákon, lze opírat rovněž o judikaturu Nejvyššího soudu ČR:

Podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.8.2009, sp. zn. 4 Tz 46/2009, je vyslovení právního názoru státního zástupce ve vztahu k dalšímu postupu policejního orgánu důvodem jeho následného vyloučení z rozhodování o stížnosti s tím, že „... Jestliže dozorující státní zástupce v odůvodnění usnesení, jímž ke stížnosti poškozeného zrušil usnesení policejního orgánu o odložení věci učiněné podle § 159a odst. 1 tr. ř. a přikázal mu, aby o věci znovu jednal a rozhodl, výslovně uvedl, že „jediným možným a správným postupem v předmětné věci je zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. ř.“, pak s ohledem na povahu výroku tohoto usnesení a obsah jeho odůvodnění se nepochybně jedná o pokyn vydaný policejnímu orgánu k zahájení trestního stíhání podezřelé osoby. I když tento pokyn byl obsažen jen v odůvodnění usnesení a nebyl výslovně označen jako pokyn například ve smyslu § 174 odst. 2 písm. a), písm. d) tr. ř., jde o takový pokyn, jaký předpokládá i ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. ř., takže o stížnosti podané proti usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání vydanému z podnětu uvedeného pokynu nemůže rozhodnout dozorující státní zástupce, nýbrž jemu nadřízený státní zástupce.“

Z aktuální judikatury lze pak poukázat zejména na rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 7 Tz 5/2012, jímž byla řešena obdobná problematika posuzování dokumentu se stanoviskem státního zástupce nikoli podle formy, ale podle obsahu, kdy byl učiněn závěr, že „... I když žádný z uvedených přípisů státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze, který vykonával dohled, a krajského státního zástupce v P. nebyl výslovně označen jako pokyn podle § 12d odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, je zjevné, že ve faktickém smyslu o pokyny šlo. Smyslem přípisů evidentně bylo usměrnit postup státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku, který vykonával dozor nad přípravným řízením, tak, aby bylo zahájeno trestní stíhání obviněného pro přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku včetně toho, jak má být popsán skutek. Za tohoto stavu je plně akceptovatelný názor ministra spravedlnosti, že Krajské státní zastupitelství v Praze vůči policejnímu orgánu prosadilo

prostřednictvím Okresního státního zastupitelství v Mělníku své právní názory. Státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze, který vykonával dohled a rozhodl o stížnosti obviněné proti usnesení policejního orgánu, byl vyloučen z rozhodování, neboť předtím fakticky dal pokyn k usnesení policejního orgánu, proti němuž směřovala stížnost. Vzhledem k tomu, že se na zmíněném faktickém pokynu významně podílel také sám krajský státní zástupce v P. (tj. vedoucí státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze), bylo namístě, aby o stížnosti obviněné proti usnesení policejního orgánu rozhodl státní zástupce jiného krajského státního zastupitelství. Pouze tak mohla být zaručena nestrannost a objektivita přezkumu usnesení policejního orgánu a následného rozhodnutí o stížnosti.“

Přestože zmíněná judikatura neřeší zcela totožnou procesní situaci, jednoznačně z ní vyplývá, že veškeré písemnosti dozorového státního zástupce, které jsou adresovány policejnímu orgánu a které jsou způsobilé ovlivnit jeho následný procesní postup, je nutno považovat za pokyny, které vylučují, aby o případných stížnostech proti rozhodnutím policejního orgánu rozhodoval dozorový státní zástupce. V takových případech musí o případných stížnostech rozhodovat vždy státní zástupce nadřízeného státního zastupitelství. V tomto konkrétním případě navíc dozorový státní zástupce své písemnosti adresované policejnímu orgánu přímo nazval „pokyny“.

S ohledem na výše uvedené je třeba učinit závěr, že státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku uplatněním svých oprávnění při výkonu dozoru nad zákonností přípravného řízení trestního zasáhl písemně vydanými závaznými pokyny adresovanými policejnímu orgánu do průběhu řízení před zahájením trestního stíhání a zásadně ovlivnil postup policejního orgánu spočívající ve vydání usnesení o zahájení trestního stíhání. Z uvedeného důvodu nebyl státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku oprávněn rozhodnout o podané stížnosti proti usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání, neboť se dostal do rozporu s ustanovením § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu.

Navrhuji proto, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že pravomocným usnesením státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku ze dne 19. 6. 2012 sp. zn. ZT 143/2012 a v řízení předcházejícím, byl porušen zákon v neprospěch obviněného v ustanovení § 2 odst. 1, § 146 odst. 2 písm. a), 147 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu,
2. podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadené usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku ze dne 19. 6. 2012 sp. zn. ZT 143/2012 zrušil a zrušil také všechna další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
3. dále postupoval podle ustanovení § 270 odst. 1 trestního řádu a státnímu zástupci Krajského státního zastupitelství v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [3 Tz 11/2013](#)